

Snabbsammanfattning av Murens och kommunismens fall:

Det fanns två huvudanledningar till att muren föll:

1. Interna:

- a. I de kommunistiska länderna så:
 - i. Hade folk inga politiska rättigheter. Detta gjorde till exempel att Solidaritetsrörelsen bildades i Polen. Solidaritet krävde rätt att bilda fria fackföreningar och slogs ner av militären. I Rumänien var förtrycket oerhört hört, i Ungern var det relativt mildt. Det varierade alltså.
 - ii. Planekonomin i östländerna fungerade inte. I och med att staten planerade all produktion så blev det problem med tillgång och efterfrågan. Staten bestämde att det skulle tillverkas 5000 tv-apparater och inte 5000 kylskåp, oavsett vad folk efterfrågade. Detta ledde till att man fick stå i kö för att få saker. Staten bestämde vem som skulle få lägenhet, bil, kylskåp, jeans etc. 15 år fick man vänta på en Trabant tex.
 - iii. Industrierna blir väldigt ineffektiva av planekonomin, detta gör att staterna i öst skuldsätter sig och kommer efter.
 - iv. Planekonomin leder till att systemet blir korrupt. Den som bestämmer vem som ska få grejerna kan ta mutor och bestämma att hans/hennes kompisar ska få en bättre kö-plats.
- b. Medborgarna ser hur västvärlden har det mycket bättre och protesterar. Detta kan de göra när Sovjetunionen säger att de inte tänker skicka sin Röda Armé för att skydda kommunistdiktaturerna i öst längre.
- c. Kommunistregimerna i länderna har aldrig lyckats få något folkligt stöd, de behöll sin makt genom att ha stöd från den sovjetiska armén. Upproren i Östtyskland (1953), Polen 1953, Ungern 1956 och Tjeckoslovakien 1968 hade tydligt visat detta.

2. Externa:

- a. Gorbatjov utses till ledare för Sovjet 1985. Han introducerar Glasnost och Perestrojka. Han säger att Sovjet inte längre tänker tvinga folket i öst att lyda under Sovjet, de ska själva få avgöra sitt öde.
- b. Gorbatjov ändrar den sovjetiska utrikespolitikens inriktning, östländernas kommunistledare kan inte längre räkna med att den sovjetiska armén kommer att stödja dem om folket gör uppror.
- c. Gorbatjov är till mångt och mycket tvungen att göra dessa åtgärder. Sovjet har helt enkelt inte råd att skydda östländerna längre.
- d. Den amerikanske presidenten Reagan som tillträder 1980 beslutar sig för att rusta ihjäl Sovjet, han satsar oerhörda summor på ett nytt försvarssystem, Star Wars, som skulle slå ut sovjetiska missiler innan de nått USA och därmed rubba terrorbalansen. Sovjet måste alltså själva satsa på detta svindyra system men har inte råd. Alternativet är att anfälla USA innan de bygger ut systemet, men det har man inte resurser till. Reagan går en falig men lyckad balansgång. Star wars skrotas sen efter murens fall.

Sammanfattning av vad som hände (kom ihåg videon):

1. I april har Solidaritetsrörelsen i Polen blivit laglig igen och val ska ordnas i vilka de får ställa upp.
2. I Maj 1989 öppnar Ungern gränsen mot Österrike. Detta leder till att Östtyskar kan åka genom Ungern till Västtyskland och söka medborgarskap där. Tiotusentals tar sig västerut denna väg.
3. I augusti 1989 vinner Solidaritet i Polen det första fria valet i Östeuropa.
4. I oktober firar DDR 40 års jubileum. Protester bryter ut och slås ner i Berlin. I Leipzig så samlas man kring den protestantiska kyrkan och genomför fredliga demonstrationer.
5. 9 november 1989 faller muren i Berlin. Efter en presskonferens där partiet meddelar att det från och med nu ska vara tillåtet att resa ut ur DDR.
6. I December faller regimerna i Tjeckoslovakien och Rumänien. I Tjeckoslovakien blir det fredligt i Rumänien blir det blodigt.
7. Sovjetunionen består fram till dec 1991. Efter en misslyckad statkupp i Sovjet i augusti 91 så träder Jeltsin fram och tar makten över den Ryska Sovjetrepubliken. När han förklarar Ryssland självständigt från Sovjetunionen så faller hela systemet. Gorbatsjov lever fortfarande men är obetydlig i rysk politik.